

Gemeenschappelijke regeling Ability

Accountantsverslag 2015

13 april 2016

Aan het Algemeen Bestuur van Ability
T.a.v. de heer A.V. van Geffen, algemeen directeur
Postbus 18
9980 AA UITHUIZEN

Datum
13 april 2016

Behandeld door
S.E.G. van Gorp MSc RA
088 288 5458

Ons kenmerk
3114090190/2016.050390.03/MD

Onderwerp
Accountantsverslag Ability 2015

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het accountantsverslag over het boekjaar 2015.

Wij hebben de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Ability (hierna: Ability), opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur, gecontroleerd. Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

Wij gaan ervan uit dat het algemeen bestuur van Ability overgaat tot ongewijzigde vaststelling van de jaarrekening. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen wanneer dit niet het geval is. In overleg kunnen dan de verdere noodzakelijke acties worden ondernomen.

In het bijgevoegde accountantsverslag hebben wij onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen, die uit onze controlewerkzaamheden voortvloeien, opgenomen.

Wij vertrouwen erop u met het accountantsverslag van dienst te zijn. De inhoud van dit verslag hebben wij met de voorzitter van het dagelijks bestuur en de directie besproken op 4 april 2016.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. H. Kuperus RA

Inhoud

1	Recente ontwikkelingen	4
2	Resultaatanalyse	7
3	Controlebevindingen jaarrekening 2015	10
4	Administratieve organisatie en interne beheersing	12
5	Frauderisico-analyse	14
6	Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd	15
	Appendix A: Overzicht controleverschillen	16
	Appendix B: De controle-opdracht	17
	Appendix C: Disclaimer en beperking in gebruik	18

1 Recente ontwikkelingen

1.1 Samenvoeging van de sociale dienst en Ability

Door de invoering van de Participatiewet zijn gemeenten meer dan voorheen verantwoordelijk voor de (arbeids)participatie van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Voor de BMWE-gemeenten betekent dit een veranderende gemeentelijke doelgroep van zo'n 1.462 mensen in 2014 stijgend naar 1.522 in 2018. Naast deze veranderende en stijgende doelgroep zal het budget voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden en de uitvoering van de Wsw nog verder afnemen. De Participatiewet en de dalende budgetten voor Wsw en participatie zijn voor de betrokken gemeenten een behoorlijke uitdaging.

De BMWE-gemeenten hebben samen met Ability en de afdeling Sociale Zaken Werkgelegenheid Hoogeland en Werkplein Noord-Groningen (verder: SoZaWe BMWE/Werkplein) diverse scenario's opgesteld in het kader van het toekomstperspectief. De gemeenten hebben hierop gereageerd waarna is besloten tot het vormen van een brede organisatie voor alle doelgroepen uit de Participatiewet. Er wordt één uitvoeringsstructuur werk en inkomen ingericht waarin het SoZaWe BMWE/Werkplein en SW-bedrijf Ability samengaan, te weten de Uitvoeringsorganisatie Participatie Noord-Groningen. Naar verwachting wordt de samenvoeging tot één organisatie per 1 januari 2017 geformaliseerd.

1.2 Voortzetting van activiteiten Ability

Gevolgen van de samenvoeging voor Ability

In het Implementatieplan Uitvoeringsorganisatie Participatie Noord-Groningen is opgenomen dat de gemeenschappelijke regeling Ability zal worden gewijzigd in de gemeenschappelijke Participatie Noord-Groningen. Juridisch betekent dit dat de rechtspersoon (Openbaar Lichaam) blijft bestaan en dat doel- en taakstelling, deelnemers en naam veranderen.

Sociaal plan

Arbeidsrechtelijk behouden ambtelijke medewerkers dan hun dienstverband en SW-medewerkers hun arbeidscontract. De medewerkers van SoZaWe BMWE/Werkplein worden naar de GR gedetacheerd. De medewerkers die een arbeidscontract hebben bij de Re-integratie B.V. en tevens de CAR-UWO volgen gaan over naar de gemeenschappelijke regeling.

Door de BMWE-gemeenten zal een sociaal plan worden opgesteld dat wordt besproken met de vakbonden en het georganiseerd overleg. Een dergelijk plan is nodig voor die gevallen waarin mensen het werk niet kunnen volgen en er bijvoorbeeld herplaatsing nodig is en hier financiële consequenties aan verbonden zijn.

Huisvesting

Momenteel maakt Ability gebruik van accommodatie in Uithuizen (productie en bedrijfsvoering), het Test- en trainingscentrum in Wehe den Hoorn, SoZaWe BMW/Werkplein in Winsum en backoffice in gemeentehuis Eemsmond in Uithuizen. Het werkplein in Winsum wordt gehuurd en het huurcontract is onlangs verlengd voor een beperkte periode. In het Implementatieplan Uitvoeringsorganisatie Participatie Noord-Groningen wordt aanbevolen in het eerste halfjaar van 2016 een huisvestingsonderzoek te laten verrichten naar de meest optimale huisvestingssituatie. De faciliteiten van het huidige Ability voor productie en bedrijfsvoering blijven vooralsnog ongewijzigd.

Conclusie

Er is dan ook vooralsnog geen aanleiding om in de jaarrekening 2015 van Ability rekening te houden met de effecten die een (gedeeltelijke) discontinuïteit of een impairment op het vastgoed. Kanttekening hierbij is echter wel dat formele besluitvorming door de in de Ability deelnemende gemeenten plaatsvindt op basis van de afwegingen zoals opgenomen in het Implementatieplan Uitvoeringsorganisatie Participatie Noord-Groningen. Echter, aan de feitelijke invulling van het plan zal pas in de komende periode invulling worden gegeven. Om deze reden is de jaarrekening 2015 van Ability opgesteld onder de veronderstelling van voortzetting van activiteiten door de gemeenschappelijke regeling.

1.3 Verloop van de controle

Vorig jaar is de controle van de jaarrekening moeizaam verlopen. Dat had enerzijds te maken met het feit dat er sprake is geweest van een accountantswissel en anderzijds met een aantal aandachtspunten waardoor onze controlewerkzaamheden minder effectief en efficiënt hebben kunnen plaatsvinden. De belangrijkste tekortkomingen deden zich voor in de processen 'inkopen en betalingen' en 'omzet/verkoop'. Die aandachtspunten kwamen neer op het volgende:

- Zichtbare uitvoering van controlewerkzaamheden
- Mogelijke doorbreking van functiescheiding
- Het bewaren van voor de controles gebruikte bestanden en bescheiden

Het is inherent voor een kleine organisatie met een veelheid aan activiteiten als Ability, dat de kosten de baten vooruit gaan indien wordt gestreefd naar een maximaal niveau van control(s). Er is dan ook, in gezamenlijk overleg tussen medewerkers van Ability en ons, gekozen voor aanvullende gegevensgerichte controles.

We hebben samen, in de zomer van 2015 na afronding van de controle 2014, goede werk-afspraken gemaakt voor de controle 2015. Ability heeft dit correct en vlot opgepakt. Dit heeft mede geleid tot indiensttreding van een senior medewerker financiën. Hij is onder andere ingezet voor doorgronding van de financiële administratie en inzet van control(s) van/in een organisatie als Ability. Ook heeft enkele weken voorafgaand aan de balanscontrole 2015 een overleg plaatsgevonden tussen Ability en Deloitte over de aandachtspunten in de controle 2015. Dit is door beide partijen als positief ervaren.

Voorafgaand en gedurende de (interim-)controle bleek het voor Ability echter een uitdaging om de aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden voor te bereiden en tijdig aan te leveren. Daarnaast was het tijdig opstellen van de jaarrekening een aandachtspunt. Door van beide kanten te blijven overleggen en aandachtspunten te communiceren is uiteindelijk het tijdspad niet in geding gekomen.

2 Resultaatanalyse

2.1 Het resultaat over 2015

Het gerealiseerd resultaat van Ability over 2015 bedraagt € 186.000 negatief. Dit is lager dan de begroting waarin een gerealiseerd resultaat van € 272.000 negatief is opgenomen. Het verschil wordt voornamelijk verklaard door een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve transitie dan begroot. Werkelijk is een bedrag van € 9.000 onttrokken ten opzichte van € 75.000 begroot. Ook is een lager bedrag aan werkelijke loonkosten gerealiseerd. Daarentegen is ook de rijksvergoeding via gemeenten lager.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij het gerealiseerd resultaat schematisch weergegeven:

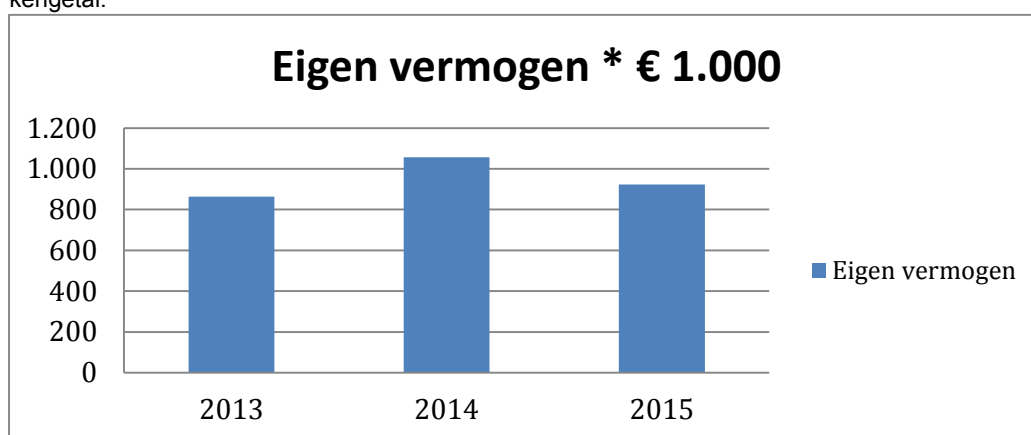
Omschrijving (bedragen in € 1.000)	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Bedrijfsopbrengsten	5.157	5.196	5.682
Bedrijfslasten	-15.231	-15.541	-15.474
Bedrijfsresultaat	-10.074	-10.345	-9.792
Gemeentelijke vergoedingen	9.962	10.338	10.126
Financiële baten en lasten (rente)	83	96	89
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-195	-103	245
Resultaat Ability Reintegratie B.V.*	0	-94	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-9	-75	0
Gerealiseerd resultaat	-186	-272	245

* In werkelijk 2015 en werkelijk 2014 is het resultaat Ability Reintegratie B.V. meegenomen in de bedrijfslasten

Het resultaat is aanmerkelijk lager dan voorgaand jaar. Bij het opstellen van de begroting 2015 waren de economische vooruitzichten onzeker. Dit resulteerde in een voorzichtige begroting in vergelijking met de realisatie van 2014. De verwachting was dat het niveau van 2014 een uitzondering was en niet gehandhaafd zou kunnen worden. Deze voorspelling is ook uitgekomen.

2.2 Vermogenspositie

In 2015 is het eigen vermogen afgenomen als gevolg van het verlies. Eind 2015 bedraagt het eigen vermogen 16% van het balanstotaal (eind 2014: 21% van het balanstotaal). Aangezien het balanstotaal is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar, heeft het verlies ervoor gezorgd dat de vermogenspositie van Ability is afgenomen, hetgeen tot uitdrukking komt in bovengenoemd kengetal.

In het resultaatbestemmingsvoorstel is opgenomen, en dat is overeenkomstig hetgeen bepaald is in de gemeenschappelijke regeling (artikel 30, lid 1) dat het behaalde resultaat onttrokken zal worden aan de algemene reserve.

Daarnaast is een bedrag van € 9.000 aan bestemmingsreserves onttrokken. In overleg met de BMW-gemeenten is een bestemmingsreserve transitie gevormd voor een bedrag van € 75.000 vanuit de bestemmingsreserve herstructurering. Hiervan is een bedrag van € 9.000 besteed in 2015.

2.3 Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht geeft nuttige, aanvullende informatie die niet of niet direct is af te lezen uit de balans, de exploitatierekening of de toelichtingen daarop. Ability heeft het kasstroomoverzicht opgesteld volgens de indirecte methode. Dit betekent dat Ability de kasstroom uit operationele activiteiten heeft afgeleid van het resultaat. De weergave van de kasstroom uit operationele activiteiten is vervolgens aangepast voor:

- Posten van de exploitatierekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.
- Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, debiteuren en crediteuren.
- Posten van de exploitatierekening die geen deel uit maken van de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie is toegenomen vergeleken met de stand ultimo 2014. De negatieve kasstroom als gevolg van het verlies wordt gecompenseerd door vooruit ontvangen gelden uit hoofde van vooruit gefactureerde bedragen, reeds gedeclareerde termijnen en vooruit ontvangen subsidie.

3 Controlebevindingen jaarrekening 2015

3.1 Opdracht

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het BBV) en of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van Ability.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de controle. Een overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen hebben wij in appendix A opgenomen.

3.2 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (semi)publieke sector

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren bovenmatige bezoldigingen en afvloeiingsregelingen toekennen. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging en de ontslagvergoeding van topfunctionarissen. Daarnaast is sprake van een openbaarmakings-verplichting die niet alleen betrekking heeft op topfunctionarissen (ongeacht de omvang van hun beloning) maar ook op niet-topfunctionarissen voor zover deze een bezoldiging genieten boven de voor de organisatie geldende bezoldigingsnorm.

Voor Ability is deze wet van toepassing op de algemeen directeur en op de leden van het algemeen en dagelijks bestuur. Op basis van deze wet moet het inkomen c.a. van de topfunctionarissen en toezichthouders opgenomen worden in de jaarstukken. Wij hebben geconstateerd dat Ability voldoet aan de publicatievereisten van de WNT en dat de normen niet zijn overschreden.

3.3 Europese aanbestedingsrichtlijnen

SW-bedrijven die leveringen en diensten inkopen moeten in veel gevallen een openbare aanbestedingsprocedure uitschrijven. Voor een flink aantal inkoopterreinen neemt Cedris dit de leden via de commissie Gezamenlijke Inkoop uit handen door collectieve aanbestedingen uit te schrijven. Ook Ability maakt hier gebruik van en maakt uiteindelijk een economische afweging.

De uitkomst van het door Ability uitgevoerd en door ons gevalideerd onderzoek is dat Ability voor het jaar 2015 voor een deel onrechtmatig gehandeld heeft op het gebied van Europees aanbesteden. Bij een van de onderzochte dossiers hebben wij overeenkomstig voorgaand jaar een rechtmatigheidsfout vastgesteld van € 90.000.

Wij adviseren de naleving van de (Europese) aanbestedingsprocedures nadrukkelijker in het inkoopproces op te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan het ontwikkelen van een inkoop- en aanbestedingsverordening waarbij bijvoorbeeld aangesloten kan worden bij de verordeningen van de aangesloten gemeenten.

3.4 Single information Single audit (SiSa)

De komst van de Participatiewet brengt verandering in de wijze van verantwoording van de Wsw. Immers, de wachtlijst is vervallen en de huidige financieringswijze van de Wsw is met ingang van 1 januari 2015 gewijzigd. Dit betekent eveneens dat de SiSa met betrekking tot de Wsw vervalt.

Ondanks dat de SiSa is komen te vervallen heeft u de SiSa bijlage conform voorgaande jaren (uiteraard zonder de vervallen indicatoren) opgesteld en door ons laten controleren.

Op grond van het voormalige Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in deze paragraaf over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2015 vallen onder de voormalige SiSa. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn.

Tabel: Fouten en onzekerheden				
	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G1B	Wet Sociale Werkvoorziening	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Totaal	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bij de controle van de Wsw over 2015 hebben wij geen fouten of onzekerheden geconstateerd met betrekking tot de SiSa-bijlage.

4 Administratieve organisatie en interne beheersing

4.1 Beeld interne beheersing: processen hebben voortdurende aandacht

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2015 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle van de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn met de directie besproken. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen voor een verdere optimalisatie van de administratieve processen hebben wij in onderstaande tabel samengevat.

Belangrijkste aandachtspunten procesverbetering
Formalisatie proces memoriaalboekingen
Tekortkomingen in processen 'inkopen en betalingen' en 'omzet/verkoopen': <ul style="list-style-type: none">
• Zichtbare uitvoering van controlewerkzaamheden
• Mogelijke doorbreking van functiescheiding
• Het bewaren van voor de controles gebruikte bestanden en bescheiden
Zichtbaarheid controle op de mutaties in de loonstroken
Formalisatie proces Europese aanbesteding
Formalisatie inventarisatieprocedure inclusief opstellen rapportages, boeking van telverschillen en autorisatie van inventarisatielijsten
Opstellen standaard kostprijscalculatie voorraden waarbij de uitgangspunten uit het BBV worden opgenomen

4.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Artikel 393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De IT-omgeving en een adequate opzet en werking daarvan neemt, zij het soms onbewust, een steeds dominantere plaats in binnen organisaties. Daarmee krijgt de IT ook een dominantere positie in onze controle-aanpak en –uitvoering. Hierbij wordt het controleteam ondersteund door IT-specialisten van Deloitte.

Vorig jaar heeft de bij uw organisatie verantwoordelijke functionaris van ons een IT-survey ontvangen die specifiek is toegesneden op uw sector. Op basis van de ingevulde vragenlijst hebben het controleteam en onze IT-specialist beoordeeld in hoeverre vervolgstappen nodig waren voor wat betreft de IT-controle in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening. Met betrekking tot het voorgaande brengen wij onder uw aandacht dat de accountantscontrole primair is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening en niet op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Gebleken is dat wij, op basis van de uitkomsten van de IT-survey ten behoeve van de controle van de jaarrekening, kunnen volstaan met onze werkzaamheden ook indien in zeer beperkte mate gebruik gemaakt wordt van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen uw sociale werkvoorziening. Wij baseren onze controlebevindingen dan overwegend op aanwezige brondocumenten, zoals facturen, contracten en leveringsdocumenten.

5 Frauderisico-analyse

Als onderdeel van onze controle en opvolging van communicaties over voorgaand boekjaar hebben wij de directie verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of vanwege de overtreding van wet- en/of regelgeving, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het bestuur.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam. Hierbij hebben wij de nadruk gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. Van de directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat geen onregelmatigheden zijn geconstateerd.

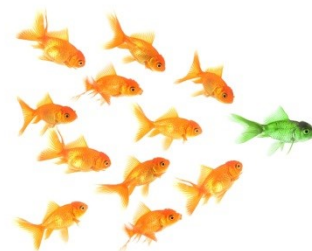
In dit kader heeft Ability een interne frauderisicoanalyse opgesteld. In dit memo heeft het management aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van diverse fraudevraagstukken. Hierbij zijn ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. De aspecten governance, risicoanalyse en compliance zijn in belangrijke mate in de statuten, reglementen en de planning & control cyclus verankerd. Het onderwerp fraude staat jaarlijks op de agenda van het bestuur. Wij hebben kennis genomen van de inhoud en vinden dat de frauderisico's voldoende aandacht hebben gekregen en geadresseerd zijn.

Geen aanwijzingen dat sprake is geweest van materiële fraude

Daarnaast hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Tevens hebben wij specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties.

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2015 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

Deloitte.

One step ahead!
Frauderisicoanalyse
door directie &
toezichhoudend orgaan

6 Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), die per 1 januari 2014 van kracht is.

Wij toetsen het hier gestelde normenkader jaarlijks en hebben verschillende maatregelen genomen om onze onafhankelijkheid als accountant van Ability te waarborgen:

- Voorschriften en procedures met betrekking tot de onafhankelijkheid, waaronder een jaarlijkse bevestiging van de onafhankelijkheid van alle leden van het Ability-controleteam.
- Procedures voor het aanvaarden van opdrachten inclusief een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en externe toetsing op de naleving van de vastgestelde voorschriften en procedures.

In 2015 hebben wij geen werkzaamheden verricht die onze onafhankelijkheid als accountant in het geding brengen. Op grond hiervan en bovengenoemde maatregelen zijn wij van mening dat onze onafhankelijkheid in voldoende mate is gewaarborgd.

Appendix A: Overzicht controleverschillen

Impact van controleverschillen op de jaarrekening:

Niet gecorrigeerde controleverschillen – fouten en onzekerheden	Getrouwheid		Rechtmatigheid
	Invloed Eigen vermogen	Invloed Resultaat	Invloed verschil
Europese aanbesteding over 2015	€ 0	€ 0	€ 90.000
Totaal	€ 0	€ 0	€ 90.000

Recapitulerend bedraagt de totale rechtmatigheidsfout inzake Europees aanbesteden over 2015 € 90.000. In het volgende overzicht zijn de toleranties aangegeven, overeenkomstig het controleprotocol en die wij gebruiken bij ons oordeel over de jaarrekening:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeuring	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeuring
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	= 1%	>1%<3%	-	>3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% van de lasten)	= 3%	>3%<10%	>10%	-

Omdat de geconstateerde ad in totaal € 90.000 in de categorie 'goedkeuring' valt (totale lasten zijn € 17.673.000, 1% hiervan is € 176.730) hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Appendix B: De controle-opdracht

De opdracht die u ons hebt verstrekt

Door middel van de door u getekende opdrachtbevestiging d.d. 27 oktober 2015 met kenmerk 3114090190/2015.38225/11310/MA heeft u ons opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening van Ability 2015 en enkele specifieke verantwoordingen. In het Auditplan hebben wij u geïnformeerd over de controledoelstellingen, de controleaanpak, ons onderzoek naar de interne beheersingsmaatregelen en onze communicatie en rapportages richting u.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van Ability. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als instelling mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw instelling en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als stevige basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt de focus op de risico's in de voor de jaarrekening relevante processen die leiden tot mutaties in de jaarrekening en de realisatie van de begroting.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat er betrouwbare informatie wordt opgeleverd, zowel tussentijds als bij de jaarverantwoording. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften en of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen.

De producten van de jaarrekeningcontrole zijn de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen worden belangrijke fouten en onzekerheden gerapporteerd en worden overige bijzonderheden die van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening door het bestuur gerapporteerd (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Appendix C: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de directie en bestuur van Ability en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a UK Private Company limited by guarantee, and its network of member firms. Neither Deloitte Touche Tohmatsu nor any of its member firms has any liability for each other's acts or omissions. Each of the member firms is a separate and independent legal entity operating under the names of "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu", or other related names.